

637 febr. 1957,12; (7) 521 213,240; (8) 634 16647 (Sønderj. 1914–18); 712 70; (9) 634 14741; 107; (10) 398 1821,420; (11) 739 2, 1800,555f,557–62; 398 1806,368f,370–73; (12) 718 1837,183f.

PROSA

Gederamsens røde orgier *Poul Lorenzen* (1), dueurternes rosenrøde dejlighed (2); dueurternes frøuld, der står som en åndetåge ud af kapslerne *Svend Fleuron* (3).

LITTERATUR: (1) 961 8; (2) 462 119; (3) 237e 78f.

Natlys, *Oenothera*

TOÅRIG NATLYS, *Oenothera biennis*, skyder fra bladrosen 50–100 cm høje stængler bærende (juni–august) store svovlgule blomster i et langt aks. Kronbladene folder sig i de første aftentimer hurtigt ud. Indført fra Nordamerika som prydpilante, hyppigt forvildet på sandede steder.

Navnet kan hos os litterært føres tilbage til 1793 og er vel lånt fra tysk *nachtkerze*; *fredløs* (lån fra anden plante med gule blomster, *Lysimachia*) og *æselurt* 1768, det latinske slægtsnavn blev i fransk mistydet til *âne sauvage* = vildt æsel; *rapontika* 1798–1924, roden spist (især i Sydeuropa) som af rapunsel, der hører til anden plantefamilie, se nedenfor, jf. *spansk rapunsel* 1801, *fransk rapunsel* og *roerapunsel* 1805–08, *gul rapunsel* 1806–21, *gul skorsonér* 1840–41 (jf. bd. 4), *rapunselselleri* 1878; *skøger* Sjælland o. 1870, blomstrer først, når det er mørkt, *jo længer' a lever, jo stækker* (stærkere) *a bliver* Djursland o. 1870 også om andre planter med langvarig blomstring, *præstekraver* Lolland o. 1870, *kongelys* Vejleegn 1912, jf. bd. 4, *det gule skørt* Ærø, *gul ranunkel* Femø, *Maren gi' mig en snaps* Tårup Fyn, måske på grund af blomstens vinglasform, *se dig om min tøs* ØLolland, jf. *skøge* ovenfor; *klokken-otte* (=20) Sønderjylland, Fyn, Ærø, Sjælland, *klokken otte blomst* og *klokken halv otte blomst* Fyn, *klokken syv* og *firetyve timer* SFyn.

LITTERATUR: 689 2,130–32; 107 1954.

De skoldede rødder kan spises som salat, asparages eller selleri; dyrkes i mange haver som prydpilante (o. 1800; 1).

Man må ikke flytte eller dele en natlysplante, det bringer ulykke til huset (NVSjælland; 2).

Natlys – tændte kandelabre i den mørknende nat *Xiane Manicus* (3); næsten mandshøje natlys med store svovlgule blomster skinnende som fosforfakler ... de gule natlys stod og koglede derude i halvmørket *Sophus Michaëlis* (4). Forunderlige blomst i nattens skød, der spreder mulmet med sin spæde flamme for selv at blive dræbt i dagens glød *Johs. Boolsen* (5).

LITTERATUR: (1) 688 2,1805,169; 398 1806,368; (2) 684 202; (3) 64 5/4 1952; (4) 600b 143,150; (5) 88 18.

Fuchsia

Buske eller lave træer med smukke, ofte hængende blomster i lilla, rødt og hvidt. De fleste arter stammer fra Mellem- og Sydamerika. Dyrket i Danmark siden 1834 som stue- og (sjældent) haveplante.

Fuchsia opkaldt 1703 efter den tyske botaniker Leonhart Fuchs (død 1566). De fleste folkelige navne skyldes blomstens stilling, form og farver: fra *fuchsia* blodets tunge tårer trille *Niels Møller* (1), *fuchsiablomsten* drypper røde luer *Knud Wiinstedt* (2); røde *fuchsier* hang ved høstprædikenen ned over den hvide alterduk som rindende blod (Bornholm; 3).

Kristi bloddråbe 1841ff, *Kristi blodtåre* 1851, 1877, *bloddråbe* 1882ff; SFyn, Strynø, Ærø, *Kristi tåre(r)* Røsnæs, SFyn, NVSjælland, *Kristi blod* NFyn (1913), *Kristi dryp(per)* Herringe Fyn, *Kristi lidelsesblomst* Viborgegnen 1918, *dråbeblomst* Sjælland 1907, *drypblomme*, *drypper* Sønderjylland, *dryppende hjerte* 1950; *danserinde* Ribe: når støvfanget og nogle støvbærere fjernes, bliver blomsten til en danserinde eller *jomfru* ØSjælland, *skørter* og [bluse-] *liv* Ods herred, *dansepige* København, Møn, sml. *hjerterblomst* bd. 2; nogle arter kaldes *krinolinefuchsia*, *tivolilygter*, *champagnefuchsia*; *klokkeblomst* Vejleegn (1914), *bandelokker* Tåsinge fra fransk *pendeloque* = et hængende øresmykke. *Ulykkesblomst* SSjælland, se nedenfor. (4).

LITTERATUR: (1) 626 21; (2) 976d 11; (3) 449 1939,15; (4) 689 1,616f; 107 1944; 228e 1,46; 416 nr. 21,1969.

ULYKKEBLOMST

Overtroen om *fuchsia* som en ulykkesbringer skyldes måske, at den tidligere næsten udelukkende blev plantet på kirkegårde (1) – den hører